

9.2.2020

לכבוד

הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו

הנדון: עמדת איגודי היוצרים – שימוע נוסח רישיון זעיר לשידורי טלוויזיה

1. איגודי היוצרים החתומים על מכתב זה הינן עמותות המאגדות אלפי יוצרים ויוצרות מתחומי הטלוויזיה, הקולנוע והניו-מדיה. האיגודים פועלים לקידום היצירה המקורית ומעמדו של היוצר, עידוד חופש היצירה וקידום חופש הביטוי בישראל. במסגרת פעילות רבת השנים ותוך שיתוף פעולה עם ארגונים נוספים מתחום הקולנוע והטלוויזיה, פועלים האיגודים לקידום זכויות היוצרים ולהרחבת היקף ההפקות המקומיות.
2. אנו מודים למועצת הרשות השנייה וליו"ר הרשות על ההזדמנות להביע דעתנו על תנאי הרישיון בשימוע שבנידון.
3. כמו כן, נשמח שיתקיים בנוסף שימוע בעל פה, בו נוכל להוסיף ולהסביר את עמדתם של היוצרים בנושא זה.
4. להלן הערות איגודי היוצרים שנוסחו לאחר בחינה ועיון מקצועיים של הנהלות האיגודים, תוך התייעצות עם חברי האיגודים ובחינה מעמיקה של עמדות היוצרים – זאת על אף הזמן הקצר יחסית שניתן לנו להביע את עמדתנו.

בעל רישיון אחר

5. **בסעיף 1, ס' הפרשנות** – הגדרת "בעל רישיון אחר" בנוסח הרישיון הזעיר שונה מהותית מהגדרת בעל רישיון אחר בנוסח הרישיון הרגיל. ההגדרה השונה מוציאה מהכלל את הטלוויזיה הלימודית ואת בעלי הזכויות לשידורי טלוויזיה וחדשות.
6. ייתכן כי בעת הזו במצב השוק והרגולציה הנוכחי לא צפויים להיות בעלי זכויות, אך אין בדבר ממש ואינו דורש החרגה של בעלי זכויות מן הדין – ככל שיהיו בעלי זכויות יהיו הללו בחזקת מתחרים באותו השוק ממש יחס הערוצים הזעירים אליהם צריך להיות זהה ליחסם לכל בעל רישיון אחר. אין סיבה אמיתית להחרגת בעלי זכויות כאן – ההגדרות צריכות להיות דומות. אנו סבורים שמדובר בטעות שראוי שתתוקן. אנו סבורים שכל שלא תתוקן הטעות, בשוק התקשורת הישראלי הסוער כיום, אנו עשויים למצוא עצמנו בתוך שנים לא רבות במצב של לקונה משפטית.

סמכות פרשנית עודפת למנהל ולמועצה:

7. מדוע נוסף ס' 1.3 המקנה כוח פרשני למנהל או למועצה לפי העניין וקובע שקביעתם תהיה מחייבת? אנו מבקשים לדעת כיצד מתנהלים הדברים בהעדרו של הכוח הפרשני ברישיון השידורים הרגיל.

דירקטוריון הערוץ הזעיר:

8. אחת ההבחנות הבולטות בין תנאי רישיון של ערוצי טלוויזיה רגילים (כיום רשת וקשת) לתנאי הרישיון המוצעים בשימוע זה עוסקת בהרכבו של דירקטוריון הערוץ הייעודי. משום מה מסירה הרשות אחריות מהרכבו זה של הדירקטוריון – בניגוד לדרישות המוטלות על ערוצי שידור רגילים. למעשה חלק משמעותי בדרישות מגופי השידור הזעירים מצומצם, כפי שיוסבר להלן:

9. בסעיף 10.9.2 – מינוי דירקטור, מדוע בוטלה החובה לבדיקת הרכב הדירקטוריון בעקבות המינוי החדש? משמעות הביטול הינה שלרשות אין יכולת השפעה על הרכבו של דירקטוריון המשדר הזעיר – אף לא את יכולת ההשפעה המינורית שניתנה להם ביחס למשדרים רגילים. תפיסה זו של הסרת אחריות ציבורית, ויכולת, ונטילת יכולת ההשפעה של הרשות על השידורים בישראל בהתאם לחוק, חוזרת שוב במקומות נוספים ברישיון כפי שנפרט.

10. כך גם בס' 13.3 נמחקו המילים "לרבות לעניין הבטחת הגיוון המגדרי והגיוון החברתי-תרבותי בשידורי הערוץ, וזאת בין היתר באמצעות קביעת מכסות שונות, ובהן מכסות להשתתפות קבוצות מיעוט בשידורים, לשילוב קבוצות מיעוט במערך כוח האדם של בעל הרישיון, ועוד".

11. כך גם בס' 13.9. מדוע שונה הסעיף? שוב – אמנם כאמור בשלב זה אין התחייבויות, אבל אם היו – היינו מצפים מבעל הרישיון לעמוד בהן, זהו אינטרס ציבורי מובהק.

12. יש להדגיש כי בסעיפים אילו בוחרת הרשות להסיר את ידיה מעל אינטרסים ציבוריים מובהקים כל כך וחשובים כל כך, מדוע? הרשות מוותרת על סמכותה הכמעט הצהרתית, כיוון שהיא לא מפריעה לעבודתו של הערוץ ולא מהווה לו חסם כניסה אמיתי. וגם אם כן תגביל, הרי עידוד הגיוון החברתי-תרבותי הוא כלי להצלחה ולא מגבלה.

13. הדבר מקבל ביטוי עז אף יותר דווקא בקרב משדרים זעירים ומשדרים ייעודיים. הללו על פי ייעודם או בהתאם לגודלם מהווים ערוץ שעשוי בקלות להפוך לסקטוריאלי מאוד, ולא לייצג את הציבור הישראלי כפי שמצופה מגוף שידור ישראלי ובהתאם לחוק.

14. אנו סבורים כי על הרשות לבחון בחינת עומק את תפישת העולם המוטעית בשינוי תנאי הרישיון. צר לנו על כך, אנו מאמינים כי אין זו כוונת הרשות ואנו בטוחים שאין זו כוונת המחוקק, וודאי שבעתים שהדבר לא מצוי באינטרס הציבורי של החברה הישראלית, עליו הרשות אמונה.

השקעה בהפקות מקור ישראליות:

15. החוק מתיר לערוצים זעירים להתקיים מבלי להשקיע דבר בהפקות מקור ישראליות! הדבר מהווה פארסה כמעט משעשעת שערופץ שידור ישראלי, על אחת כמה וכמה ייעודי, אינו מחוייב בשידור או בהפקה של תכנים ישראלים מקורים, אך האמור נקבע בחוק ואין לנו אלא להלין על כך.

16. יחד עם תחושת העיוות הניכרת, אנחנו חושבים שבאחריותה של המועצה לקחת בחשבון שבמצב הפוליטי הסוער בישראל, כששוק התקשורת עובר בדלי רפורמות נקודתיות המיועדות לערוצים אלו ואחרים בהתאם לרוחות הפוליטיות המנשבות לכאן או לשם, אין וודאות כי מה שהוחרג עתה יוחרג גם מחר, ותנאי הרישיון צריכים לקחת את השינויים הללו בחשבון. כך לדוגמא – בס' 11.1 נמחקו המילים "ואולם, אין באמור כדי לגרוע מחובתו של בעל רישיון לפי החוק והכללים, לעניין היקף ההפקות הקנויות ואופיין."

17. נכון אמנם שמשדר זעיר לא מחוייב בשלב זה בשידור הפקות מקור כלל ויכול לפעול מבלי לשדר מילה אחת בשפה העברית, אך במידה והחוק והכללים ישתנו הוא עשוי להיות מחוייב בכך. מדוע להחריג מראש את מחויבותו ולהביא למצב שבמידה ואכן יחוייב יהיה צורך שוב בביצוע הליך של תיקונים לרישיון? אנו סבורים שבכל מקום בו עוסקים בהפקות מקור יש להותיר את הדברים כפי שהם בתנאי הרישיון הרגיל, ולהוסיף תנאי החרגה מותנית, כל עוד אין מחויבות על פי חוק לשידור ולהפקת יצירות מקור ישראליות.

18. בס' 14 – בוטלו "שידורים מטעם הרשות". בייתכן שאין לרשות שידורים מטעמה, אנו מבינים (גם אם לא מקבלים את זה). אך ככל שיהיו, מדוע להחריג את המשדר הזעיר משידורים? היינו מצפים שהמשדר הזעיר דווקא ישמח לשדר שידורים ישראליים שהופקו על ידי אחרים, כך שמדי פעם בפעם תבליח על מסכיו גם יצירה ישראלית מקורית והוא ייקח חלק, גם אם קטן, בתעשייה הישראלית.

19. עוד נוסף ס' 15.6 במסגרתו מחוייב בעל הרישיון למלא אחר הנחיות המנהל או היועמ"ש של הרשות בענייני בחירות ותעמולת בחירות. מדוע ניתן לרשות כוח משמעותי כל כך הקשור בשיקול דעת, דווקא בעניינים פוליטיים רגישים כל כך? לפי הנוסח המוצע נוצר מנגנון שונה לחובתו של בעל רישיון זעיר בענייני בחירות ותעמולת בחירות מהמנגנון המתנהל ברישיון טלוויזיה רגיל ואנו מתנגדים לשינוי.

20. נשמח להתייחסות לדברינו, התייחסות שתבוא לידי ביטוי גם בנוסח הרישיון עצמו.

בכבוד רב,

ליאור תמאם (עו"ד) – איגוד התסריטאים

רועי אלבה – איגוד הבמאיות והבמאים